

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Устойчиво развитие

Независима оценка на Плана за развитие на Община Трявна за периода 2014 -2020 г.

Проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“ съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Юни 2014

Възложител:	Община Трявна
Изпълнител:	Център за модернизиране на политики, София
Договор:	Договор № СДУР-14/03.06.2014

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	3
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	4
ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
ЦЕЛИ НА ОЦЕНКАТА	7
Основна цел	7
Ключови въпроси.....	7
ПРАВНА И МЕТОДИЧЕСКА РАМКА НА ОЦЕНКАТА.....	8
СТРУКТУРА И ВЪНШНАТА И ВЪТРЕШНАТА СЪГЛАСУВАНOST НА ПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ТРЯВНА	10
Структура и организация на ПРОТ	10
Външна и вътрешна съгласуваност на ПРОТ	11
Външна съгласуваност.....	11
Вътрешна съгласуваност	18
ОЦЕНКА НА ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ	22
НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА	28
СТРАТЕГИЧЕСКА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА ПО РЕДА НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	29
ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ	33

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

SWOT	Анализ Силни страни/Слабости/Възможности/заплахи
БВП	Брутен вътрешен продукт
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
ЕКПП	Европейски кодекс на поведение за партньорство
ЕО	(Стратегическа) Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФР	Европейски фонд за рибарство
ЕФРР	Европейския фонд за регионално развитие
ЗБР	Закон за биоразнообразието
ЗРР	Закон за регионалното развитие
НКПР 2013-2025	Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025
НПР „БГ 2020“	Национална програма за развитие „България 2020“
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ОПР	Общински план за развитие
ОС	Оценка на съвместимостта
ОСР	Областна стратегия за развитие
ППЗРР	Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие
ПРОТ	План за развитие на Община Трявна
РПР	Регионален план за развитие
СР	Съвет за развитие при Министерския съвет
СЦР	Северен централен район от ниво 2

ВЪВЕДЕНИЕ

Законът за регионалното развитие (ЗРР) създава система за планирането, програмирането, управлението, ресурсното осигуряване, наблюдението, контролът и оценката по изпълнението на стратегиите, плановете и програмите за провеждане на държавната политика за регионалното развитие. В тази системата общинските плановете за развитие (ОПР) създават фундамента за нейното изграждане, и функциониране.

На национално ниво през 2010 г. започва подготовката за планиране и програмиране на следващия цикъл от стратегии, плановете и програми за развитие с хоризонт 2020 г. Процесът започва с изготвянето и приемането на Концепция за програмиране на развитието на република България, приета от Съвета за развитие към Министерския съвет.

Концепцията предлага нова система за програмиране на развитието на Република България, чиято ключова цел е по най-добрия за обществото начин, да изработва и прилага ефективни политики, осигуряващи динамичното развитие на страната, които да отговарят на съвременните предизвикателства и да имат реален ефект за обществото и икономиката. Комплексният характер на правителствените политики предполага формулиране на обща, публично оповестена рамка за програмиране на развитието, отчитаща всички аспекти на процеса на разработване и изпълнение на политики. С приемането на Концепцията стартиране на процеса на разработване на Национална програма за развитие България 2020.

В тази рамка се очертават някои от основните принципи, подходи и методи за планиране на социално-икономическото развитие на страната за следващия период, които стратегическото планиране на регионалното развитие следва да отчита и по възможност да допълни в контекста на целите за хармонично, балансирано и устойчиво развитие на регионите и общините в България.

Процесът на стратегическо планиране на развитието, независимо от нивото на планиране, се ръководи от едни и същи принципи, целящи усъвършенстване на стратегическите документи с цел по-ефективното и по-ефикасното има прилагане в полза на обществото. Интегрирането на независима предварителна оценка в стратегическите документи е европейска практика, методически осигурена на европейско и национално ниво, осигуряваща по-високо качество на процеса на планиране.

ЗРР (чл. 32) определя за документите от системата за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие извършване на предварителна оценка, която се включва:

- оценка за социално-икономическото им въздействие;
- екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда

Настоящата оценка е в съответствие с изискванията на закона, като си е поставила и допълнителна цел за проверка на външната и вътрешна съгласуваност на Плана за развитие на Община Трявна (ПРОТ) за периода 2014 – 202 г. и формулира препоръки за подобряване на Плана в консултации с екипа, който го разработва и като отчита резултатите от проведените при подготовката му обществени консултации.

ЦЕЛИ НА ОЦЕНКАТА

Основна цел

Основната цел на оценката е подкрепа и подобряване на качеството на Планът за развитие на Община Трявна за периода 2014 - 2020, съгласно изискванията на приложимите нормативни и методически документи.

Специфични цели на предварителната оценка са:

- Осигуряване на ориентиран към резултатите, добре структуриран планов документ;
- Осигуряване на съответствието на стратегията и целите на Плана за развитие на Община Трявна (ПРОТ) за периода 2014 - 2020 спрямо идентифицираните местни потребности;
- Гарантиране съгласуваността на ПРОТ с другите регионални, национални и Европейски политики и инструменти в т.ч. с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС;
- Изследване на съотношението между очаквани резултати и наличния ресурс;
- Формулиране на препоръки за подобряване качеството и дизайна на ПРОТ;
- Осигуряване на информация и публичност на процесите на планиране и програмиране, финансиране, изпълнение, наблюдение и оценка в областта на интегрираното регионално и местно развитие;
- Спазването на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници;
- Прилагане на методическите и насочващи документи на ЕК за прилагане на принципа за партньорство, за използване на индикатори и извършване на оценки.

Ключови въпроси

- Оценка на външната и вътрешната съгласуваност на документа;
- Оценка на социално-икономическото въздействие на ПРОТ;
- Оценка на системата от индикатори и бюджета на ПРОТ;
- Оценка на процеса на наблюдение и оценка на Плана за развитие на Община Трявна.

ПРАВНА И МЕТОДИЧЕСКА РАМКА НА ОЦЕНКАТА

Законът за регионалното развитие определя системата от документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие, която обхваща:

1. Националният план за развитие;
2. Националната стратегическа референтна рамка (за програмния период 2014-2020, съответният документ е Споразумение за партньорство на Република България, очертаващо помощта от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г./ЕСИФ/);
3. оперативните програми, съфинансирани от фондовете на Европейския съюз;
4. Националната стратегия за регионално развитие;
5. регионалните планове за развитие;
6. областните стратегии за развитие;
7. общинските планове за развитие

Чл. 32 на ЗРР предвижда за разработването на тези документи да се извършва предварителна оценка, която се включва:

- оценка за социално-икономическото им въздействие;
- екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда.

Делегираният Регламент (ЕС) № 240/2014 на Комисията относно Европейски кодекс на поведение за партньорство (ЕКПП) в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове¹, определя рамката на партньорство и въвличане на заинтересованите страни в процеса на програмиране. В процеса на оценката ще бъде разгледан процесът на партньорство и неговото съответствие с ЕКПП

За детайлизиране на законовите разпоредби са разработени Методически указания за разработване на Националната стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020), Общински планове за развитие (2014-2020), които са одобрени със Заповед № РД-02-14-2402/22.11.2011 г. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Съгласно тези указания предварителната оценка се разработва от независим консултант успоредно с подготовката на проекта на общинския план за развитие. Тя съдържа прогнозна оценка за въздействието на плана върху процесите на социално-икономическо развитие на общината и екологична оценка. Екологичният компонент в оценката оценява доколко стратегията за развитие на общината, определена с плана, съответства на стратегията за опазване на околната среда и изисква допълнителна

¹ ОВ на ЕС L74 от 14.03.2014 г.

стратегическа екологична оценка и/или оценка на съответствието и/или оценка на въздействието, съгласно ЗООС.

По отношение на методическата рамка за предварителната оценка на ПРОТ в частта му „Оценка за социално-икономическото им въздействие“ екипът приложи адаптирана методика, основана на национални и европейски методически документи, а именно:

Национални методически документи:

- Методически указания за разработване на Националната стратегия за регионално развитие на Р България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020), Общински планове за развитие (2014-2020), одобрени със Заповед № РД-02-14-2402/22.11.2011 г. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството;
- Методология за стратегическо планиране в Република България;
- Мониторинг и оценка на публични политики и програми ISBN: 978-954-477-160-7, 2009, Център за изследване на демокрацията;
- Ръководство за оценка на въздействието в България, Министерски съвет, 2009г.²;
- Наръчник за изготвяне на оценка на въздействието на законодателството на местно ниво, Институт за пазарна икономика, Март 2008 година.

Други методически документи

- The Programming Period 2014-2020; Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy; European Commission;
- EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development- an online resource providing guidance on the evaluation of socio-economic development;
- Evaluation Standards;
- OECD: Best Practice Evaluation Guidelines.

Избраната методика за предварителна оценка, произтича от режима на изследване и определените в нормативните и методически документи въпроси, на които трябва да отговори оценката. Предвид ограниченията, наложени от мястото на оценката в процеса на планиране на местното развитие, са избрани само методи и техники, които са в състояние да отговорят на ключовите въпроси и да постигнат целите на оценката. Тази гъвкавост е допустима с оглед по-широкия от нормативно определеното съдържание, които се получава при нейното прилагане. Изследването е направено като са използвани както количествени, така и качествени методи. Използвана е широко информацията, натрупана в публичните дискусии в процеса на разработване на ПРОТ.

² <http://www.strategy.bg/StaticPages/CalculatingManual.aspx?guidanceType=1§ionName=Purpose>

СТРУКТУРА И ВЪНШНАТА И ВЪТРЕШНАТА СЪГЛАСУВАНОСТ НА ПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ТРЯВНА

Планът за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. е разработен като средносрочен рамков документ, определящ целите и приоритетите на регионалната политика за община Трявна, във връзка с разпоредбите на чл. 9 и чл.13 на Закона за регионалното развитие³ [ЗРР (28.03.2014)], както и на чл. 34, 35, 36 и Глава четвърта на Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие⁴ [ППЗРР]. Времевият хоризонт на ОПР е седем годишен – от 2014 до 2020 г., като съвпада с периода на действие на стратегическите документи от по-високо ниво в системата на регионалното развитие.

Структура и организация на ПРОТ

Планът е структуриран в осем части:

I. **Въведение**, съдържащо общите и специфични изисквания, определящи неговия характер.

II. **Анализ на социално-икономическото състояние на Община Трявна**. Тази част съдържа оценка на географското положение и природните ресурси на община Трявна като фактор за развитие; териториална структура на община Трявна; състояние на икономиката на община Трявна; анализ на развитието на социалната сфера и човешките ресурси; анализ на инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията на община Трявна; анализ на екологично състояние и рискове, като фактор на растежа, анализ на административния капацитет и между-институционалната координация за съгласуваност на политиките. Важна обобщаваща част от анализа на социално-икономическото състояние на общината е SWOT анализът.

III. **Цели и приоритети за развитие на Община Трявна за периода 2014-2020 г.** В тази част са разгледани стратегически насоки за развитие в периода 2014 – 2020 г., формулирана е визия за развитие на общината до 2020 г., разработена е стратегия за постигане на визията за развитие на община Трявна до 2020 г.

IV. **Съответствие на целите и приоритетите с областната стратегия за развитие на област Габрово за периода 2014 – 2020 г.** В тази част се анализира съответствието на формулираните цели и приоритети с целите и приоритетите на Областната стратегия за развитие на област Габрово за периода 2014 – 2020 г, както и осигуряване на приемственост и съответствие с целите и приоритетите на ОПР на община Трявна за периода 2007 – 2013 г.

³ Обн., ДВ, бр. 50 от 30.05.2008 г., в сила от 31.08.2008 г., доп., бр. 47 от 23.06.2009 г., в сила от 23.06.2009 г., изм., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 25.12.2009 г.

⁴ Приет с ПМС № 216 от 2.09.2008 г., обн., ДВ, бр. 80 от 12.09.2008 г., в сила от 31.08.2008 г., изм., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 24.11.2009 г., бр. 5 от 19.01.2010 г., бр. 97 от 8.11.2013 г.

V. **Програма за реализация на плана** за развитие на Община Трявна за периода 2014 – 2020 г.;

VI. **Индикативна финансова таблица** за плана за развитие на община Трявна 2014 – 2020- в предложения План се съдържат две финансови таблици, първата индикативна финансова таблица, в която за всеки приоритет и подприоритет е посочено индикативното финансиране по вида на източника-общински бюджет, външно публично финансиране (европейска безвъзмездна финансова помощ, държавен бюджет), частно финансиране; втората индикативна финансова таблица съдържа индикативен бюджет, опериран от община Трявна за приоритетни проекти, както и относителната им тежест в общинския бюджет.

VII. **Наблюдение, оценка и актуализация на плана:** с описание на целите, инструментите, обхвата на наблюдението и оценката, както са специфицирани индикатори за наблюдение, индикатори за въздействие, както и стратегическите индикатори за степента на интегриране и изпълнение на глобалните цели, свързани с опазване на околната среда, в регионалната политика и планиране.

VIII. **Прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.**

Заклучение:

Планът за развитие на Община Трявна 2014-2020 г. съдържа всички компоненти за постигане на съответствие с чл. 13 ал.2 на ЗРР, включително предвидени са и мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени, съгласно промените в ЗРР от 14 март 2014 г.

Допълнителна стойност на ПРОТ придава извеждането в отделна глава посветена на съответствието на целите и приоритетите с областната стратегия за развитие на област Габрово за периода 2014 – 2020 г.

Външна и вътрешна съгласуваност на ПРОТ

Външна съгласуваност

Оценка на външната съгласуваност на ПРОТ включва установяването дали и доколко Планът е съобразен с националните, регионални и европейски цели и приоритети, зададени в:

- Европейската стратегическа рамка;
- Националната стратегическа рамка;
- Европейската нормативна рамка;
- Националната нормативна рамка;
- Споразумението (договора) за партньорство и други оперативни програми;
- Други секторни програми.

В тази връзка основната преценка трябва да бъде направена за съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи от по-висок ранг, и по-специално на непосредствено по високия стратегически документ, а именно Областната стратегия за развитие на Габрово. Последното се основава на предпоставката, че Областната стратегия за развитие на Габрово е съгласувана и координирана с Регионалния план за развитие на Северен Централен район за планиране 2014-2020, той от своя страна с Националната стратегия за регионално развитие 2012-2020, която е съгласувана с НПР „България 2020“, а Националната програма за развитие допринася за постигане на целите на Стратегията за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“, въпреки, че има по-широк обхват.

Мястото на Плана за развитие на Община Трявна в цялостната система за стратегическо планиране, както е посочено в Методически указания за разработване на Националната стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020), Общински планове за развитие (2014-2020) на МРРБ е илюстрирано в схемата по-долу:

Схема 1: Мястото на Плана за развитие на Община Трявна 2014-2020 г. в цялостния процес или йерархия на планиране

Таблица 1: Цели и приоритети на йерархично свързаните национални, регионални и местни стратегически документи

НПР“БГ2020“	НСРР 2012-2022	РПР СЦР 2014-2020	ОСР Област Габрово 2014-2020	ПРОТ 2014-2020
Цели				
Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.	Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.	Икономическо сближаване – достигане на средните нива на заетост, производителност на труда и приложение на иновации в икономиката, характерни за районите от Дунавското пространство;	Реализиране потенциала на местната икономика	Насърчаване на икономическия растеж и конкурентоспособността на местната икономика
Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.	Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал	Социално сближаване – преодоляване на между–регионалните и вътрешно–регионални различия в социалната сфера и ограничаване на риска от социална изолация и бедност	Устойчиво и балансирано развитие на територията на област Габрово	Устойчиво и балансирано развитие на територията
Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната	Териториално сближаване и развитие на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество	Териториално сближаване – свързаност и балансирано, интегрирано и устойчиво развитие на територията и населените места;	Постигане на социално сближаване чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал	Повишаване на жизнения стандарт на населението, създаване на условия за заетост, конкурентоспособно образование и обучение, осигуряване на устойчиви, качествени и достъпни услуги и насърчаване на

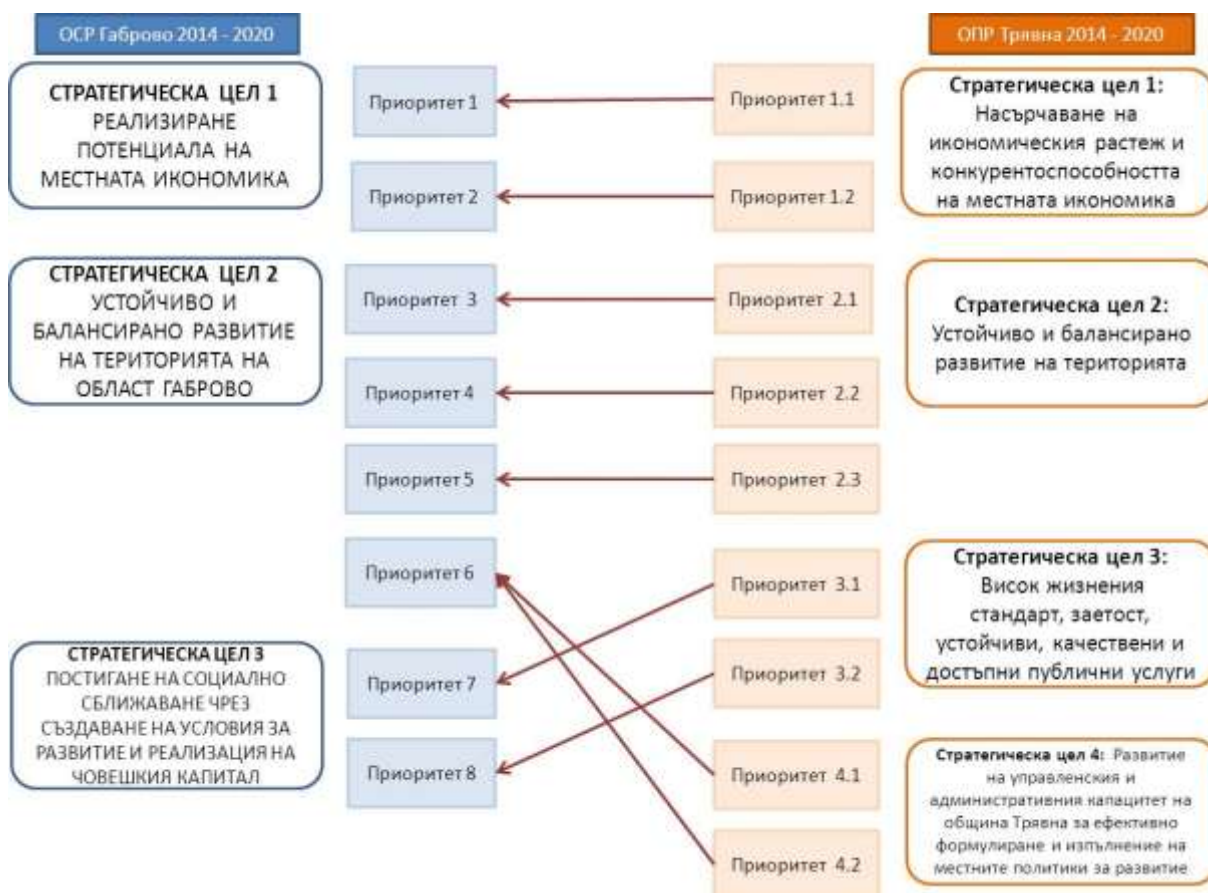
НПР“БГ2020“	НСРР 2012-2022	РПР СЦР 2014-2020	ОСР Област Габрово 2014-2020	ПРОТ 2014-2020
ефективност.				културния живот и спорта
	Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.	Опазване на околната среда, съобразно предизвикателствата на климатичните промени и прилагане на европейските и национални стандарти за ограничаване на замърсяването и енергоемкостта и стимулиране използването на енергия от възобновяеми източници.		
				Развитие на управленския и административния капацитет на община Трявна за ефективно формулиране и изпълнение на местните политики за развитие
Приоритети				
Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила	Активизиране на специфичния потенциал на регионалните и местните икономики чрез подкрепа за повишаване конкурентоспособността на	Развитие на устойчива конкурентоспособна икономика основана на знанието, иновациите и новите технологии	Подкрепа за иновационните и инвестиционните дейности за повишаване конкурентоспособността на МСП	Дейности за повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и създаване на устойчива заетост

НПР“БГ2020“	НСРР 2012-2022	РПР СЦР 2014-2020	ОСР Област Габрово 2014-2020	ПРОТ 2014-2020
	малкия и средния бизнес			
Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване	Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културните и творчески индустрии в районите.	Изграждане на устойчив и развит пазар на труда	Развитие на туризъм, културни и творчески индустрии чрез рационално използване и развитие на природните дадености, културно-историческо наследство и традиции	Развитие на устойчив туризъм на основата на природните дадености, културно - историческо наследство и съхранени традиции
Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал.	Развитие на инфраструктурата за опазване на околната с	Подобряване на човешкия капитал	Развитие на базисната инфраструктура за подобрена свързаност и мобилност	Изграждане и подобряване на техническата инфраструктура, осигуряваща условия за устойчив растеж и заетост
Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси	Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите	Изграждане на приоритетни инфраструктурни коридори и прилежащите съоръжения	Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда, опазване на биологичното разнообразие и въвеждане на екологосъобразна технологии	Ефективно управление на природните ресурси и опазване на околната среда
Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката	Подкрепа на трудовата географска мобилност в районите	Интегрирано и устойчиво развитие и укрепване на полицентричната мрежа от селищ	Подобряване на жизнената среда в градовете и малките населени места	Подобряване условията на живот и качеството на жизнената среда в общината
Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на	Развитие на капацитета на националните, регионалните и местните	Подобряване на трансграничното сътрудничество	Укрепване на административния капацитет и развитие на	Подкрепа за заетост и активно включване на пазара на труда

НПР“БГ2020“	НСРР 2012-2022	РПР СЦР 2014-2020	ОСР Област Габрово 2014-2020	ПРОТ 2014-2020
публичните услуги за гражданите и бизнеса.	власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението на регионалното развитие		сътрудничество за европейско териториално сближаване	
Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност	Развитие на трансграничното сътрудничество и мобилизиране потенциала на периферните гранични територии.	Околна среда и ресурси – опазване и ефективност	Предоставяне на по-качествени обществени услуги вкл. такива за интегриране на уязвими групи	Конкурентоспособно образование и обучение, устойчиви, качествени и достъпни услуги и насърчаване на културния живот и спорта
Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари	Развитие на междурегионално и транснационално сътрудничество, включително за постигане на стратегическите приоритети на макрорегионално ниво	Развитие на нисковъглеродна икономика, смекчаване на последствията и адаптиране към климатичните промени	Осигуряване на възможности за заетост и активно включване на пазара на труда. Насърчаване на социалното приобщаване.	Управленски и административен капацитет на община Трявна
	Интегрирано устойчиво градско развитие и укрепване на полицентричната мрежа от градове			Сътрудничество за европейско териториално сближаване
	Подобряване качеството на живот в селските райони			

В Таблица 1 ясно е очертана връзката между целите и приоритетите на йерархично свързаните национални, регионални, областни и общински стратегически документи. Още по-ясна е връзка на ПРОТ с целите и приоритетите на непосредствено по-високия стратегически документ областната стратегия за развитие на област Габрово за периода 2014 – 2020 г., като категорично може да се заключи, че определените цели и приоритети на Плана за развитие на община Трявна за периода 2014 -2020 г. е в съответствие с целите и приоритетите на Областната стратегия за развитие на област Габрово за периода 2014 – 2020 г., което най-добре се илюстрира със схемата по-долу.

Схема 2 Връзка между целите и приоритетите на ПРОТ и ОСП Габрово 2014-2020

Заключение:

Планът за развитие на Община Трявна 2014-2020 г. е съгласуван по цели и приоритети с всички стратегически документи от по-висок порядък, които са част от системата документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие съгласно чл. 9 на ЗРР. Документът осигурява и постигането на целите на ЗРР, както е определена в чл.3 и по-специално в т.5.

Вътрешна съгласуваност

Съответствие между анализа на социално-икономическото развитие и SWOT анализа

Анализът на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите (**SWOT**), представен в ПРОТ, отразява резултатите от проведените проучвания в рамките на проект „Ефективна координация за стратегическо планиране и мониторинг на регионалното развитие на област Габрово“, както и резултатите от анализа на актуализираните данни за икономическото развитие на общината. При изготвянето му са взети предвид и изводите и препоръките от изготвената последваща оценка на Общински план за развитие на община Трявна за периода 2007 – 2013 г. Анализът е изпълнен в съответствие със стандартната методология, според която силните и слабите страни са резултат от влиянието на вътрешни фактори, а възможностите и заплахите на външни фактори. Успешно са изведени силните и слабите страни, възможностите и заплахите въз основа на резултатите от анализа на социално-икономическата среда, който е пълен и задълбочен.

Дефинираните цели в стратегическата част на Плана за развитие на община Трявна (2014-2020) са насочени към намаляване на слабите страни и преодоляване на заплахите. Те имат за цел развитие и оползотворяване на наличния потенциал.

Целите са определени в съответствие с “Методически указания за разработване на Националната стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020), Общински планове за развитие (2014-2020)”, като е приложена комбинацията от метода на еквивалентността и метода на конверсията.

Целите и приоритетите са съгласувани от гледна точка на спецификата на района. Планирани са действия за развитие на потенциала и уникалните конкурентни предимства на общината за преодоляване на наличните дефицити в съответствие с извършения анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите.

Съответствие между идентифицираните проблеми в социално-икономическия анализ и приоритетите и мерките в ПРОТ

Анализът на социално-икономическото състояние на община Трявна е структуриран тематично в седем раздела, завърша с обобщение в осми раздел, а именно с анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите (SWOT).

Местоположението на община Трявна е анализирано от гледна точка на предимствата и ограниченията за развитие, като са разгледани подробно: географска характеристика, местоположение и граници; релефът на общината; климата; почвеното разнообразие, водите и полезните изкопаеми.

Анализирана е териториалната структура на община Трявна, както и нейната класификация като **селска община от втора група** и **планинска община от трета група**.
Оценени са:

- стойността на показателя размер на площта на 1000 души е 21,74 кв.км./1000 души, т.е. общината е почти един път и половина над средното за страната и ЕС (14,73 км²/1000 души, 2010) по осигуряване на обща площ на населението;
- коефициентът на използвана земеделска площ – 938,4 ха/1000 души също е значително над средния за страната (674,6 ха/1000 души, 2010);
- осигуреността със залесени площи – 1119,1 ха/1000 души също е над средната за страната (521,22 ха/1000 души, 2010 г.).

Тези особености на териториалните характеристики са отразени в SWOT анализа и са намерили своето отражение при формулиране на цели и приоритети в ПРОТ.

Подробно е разгледано състоянието на икономиката в общината, въз основа на което са формулирани мерките, които в най-голяма степен биха въздействали върху растежа на икономиката. Икономиката на общината е показана в нейното развитие и структура. Направена е обща характеристика на общинската икономика и са изведени основните тенденции в развитието.

Анализът на икономиката на община Трявна е разгледан по отношение на: структура на икономическите субекти в община Трявна - преобладаващ дял на микро-предприятията; основни икономически показатели като брутна продукция, генерирана главно от малките предприятия с тенденция за нарастване делът на микро- и средните предприятия; нетни приходи от продажби и очертаващата се тенденция за възстановяване на месната икономика; разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА), чиито анализ показва, че икономическото възстановяване води до бавно и по-скоро незначително нарастване на инвестиционната активност; мнението на гражданите и бизнеса за икономическото състояние на общината е свързано с безпокойството, както по отношение **липсата на предлагане на работни места на територията на община Трявна, така и относно ниското заплащане на предлаганите работни места.**

Състоянието на основни икономически сектори в община Трявна е разгледано от гледна точка на факторите на растеж, като е направена пряка връзка с целите, мерките и приоритетите за развитието на общината в период 2014-2020 г.

Развитието на социалната сфера и човешките ресурси е представено чрез анализа на основни демографски характеристики. Направена е връзката между тенденцията за намаляването и застаряването на населението в община Трявна, нейното сериозно отражение върху икономиката и качеството на живот, и е направена връзката с потребността от специфични социални услуги, услуги в сферата на здравеопазването, отдиha и туризма, културата, административните услуги и обитаването.

Инфраструктурното развитие, свързаността и достъпността на територията на община Трявна са разгледани и от гледна точка на разработване концепцията за пространствено развитие на община Трявна. Разгледани и са анализирани различните мрежови инфраструктури (транспортни, енергийни, ВиК, комуникации и хидромелиорации), тяхното въздействие върху икономиката и потенциала и за растеж. Обърнато е специално внимание върху факторите, влияещи върху измененията на климата и мерките за намаляване на негативните въздействия. Използвани са разнообразни специално изготвени за целите на плана подробни карти както по отношение на различните видове инфраструктура, така и по отношение на транспортната свързаност на общината.

Състоянието на околната среда е разгледано достатъчно подробно, за да бъдат формулирани мерки, които едновременно водят до използване потенциала на природните богатства, и в същото време запазват и развиват природните дадености.

Извършен е анализ на състоянието на околната среда по компоненти. Приведени са подробни данни, подкрепящи направените изводи. Изводите, изведени на база анализа, подчертават отсъствието на вредни за околната среда процеси, липсата на сериозни промишлени източници на замърсяване на околната среда. Това, заедно с благоприятните климатични условия и водни ресурси, е фактор за развитие на земеделие, растениевъдство и животновъдство (в съответствие със спецификата на планинския район), както и на интегриран културно-исторически, селски, еко-туризъм, ловен туризъм и др.

Анализът и планът биха спечелили, ако този раздел, и по-специално частта за защитените територии и биоразнообразие, са подкрепени с картов материал, като позволените/забранените дейности на тези територии се маркират, както и включването на анализ дали ограниченията представляват пречка/предимство пред реализацията на ПРОТ.

Административният капацитет, междуинституционална координация и съгласуваност на политиките са обект на специален анализ, защото ефективността на местните политики за икономическо и социално развитие зависи от способността за интегрирано изпълнение на всички нормативно регламентирани програмни и планови документи, които се разработват в общината. Очертани са ограниченията, които влияят в най-голяма степен върху ефективността на инвестициите и бизнеса. Подробният анализ на финансовото състояние и степента на финансова самостоятелност дават достатъчно информация за възможностите на общината да подкрепя през бюджета си предлаганите мерки.

При изготвянето на SWOT анализа са взети предвид и изводите и препоръките от изготвената констатацията, заключенията от анализите, както и резултатите от проведените обществени обсъждания. Анализът е изпълнен в съответствие със стандартната методология, според която силните и слабите страни са резултат от

влиянието на вътрешни фактори, а възможностите и заплахите на външни фактори. Успешно са изведени силните и слабите страни, възможностите и заплахите въз основа на резултатите от анализа на социално-икономическата среда, който е пълен и задълбочен.

Следва да се прецизират някои отделни аспекти при позиционирането и дефинирането на силните/ слабите страни/ възможностите и заплахите. Например, доколко наличието на основни пътни и ЖП артерии е силна страна или по-скоро възможност, доколкото не е вътрешно обусловен фактор. Както и да се прецизира дали наличието на „осъществени инвестиционни проекти за „рехабилитация на техническа инфраструктура във водния и транспортния сектор“ е силна страна заради постигнатия резултат „рехабилитирана техническа инфраструктура“ или/и „натрупан опит в управление на сравнително големи публични инвестиционни проекти“. Допълнителен принос за по-високото качество на SWOT анализа и на анализа на демографските характеристики би било заключеното доколко негативните демографски тенденции са резултат на външни и или вътрешни за общината фактори, и в зависимост от това те да бъдат позиционирани или към слабите страни, или към заплахите.

Заклучение

Избраният стратегически подход осигурява пълно Съответствие между идентифицираните проблеми в социално-икономическия анализ и приоритетите и мерките в ПРОТ.

Препоръките към аналитичната част са:

Да се допълни анализа за демографските тенденции със заключение за влиянието на външните и вътрешните фактори върху тях.

Да се прецизират някои отделни аспекти в SWOT анализ за позиционирането и дефинирането на силните/ слабите страни./ възможностите и заплахите;

Планът за развитие на Община Трявна 2014-2020 г. е вътрешно съгласуван документ, при който е следвана стратегическата логика и е постигнато пълно вътрешно съответствие, между текущо състояние, идентифицирани възможности, проблеми и нужди, наличен вътрешен потенциал.

ОЦЕНКА НА ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Действащата методическа рамка изисква ОПР да индикира до каква степен интервенциите през плановия период ще доведат до подобряване на ключови социално икономически показатели. Стратегическата част на плана е разработена като са отчетени в най-голяма степен резултатите от аналитичната част и са следвани методическите указания на МРРБ.

Задълбоченият социално-икономически анализ на районите и изводите и заключенията от стратегическия SWOT-анализ са основата, върху е изградена стратегическата част на ПРОТ. Тази част включва разработването и формулирането на визия, цели и избора на приоритети за развитието на общината, чрез реализацията на които ще бъдат постигнати поставените цели. Времевият хоризонт на Плана за развитие на Трявна, в съответствие с изискванията на ЗРР е 2020 г. Отчетени са резултатите от оценката на изпълнението на ОБР на Трявна 2013-2020, които дават ориентири за определяне на цели и приоритети в този времеви хоризонт. Определените цели са:

- реалистични,
- адекватни на нуждите и ресурсите,
- измерими с подходяща система от индикатори; и
- обвързани с финансови ресурси.

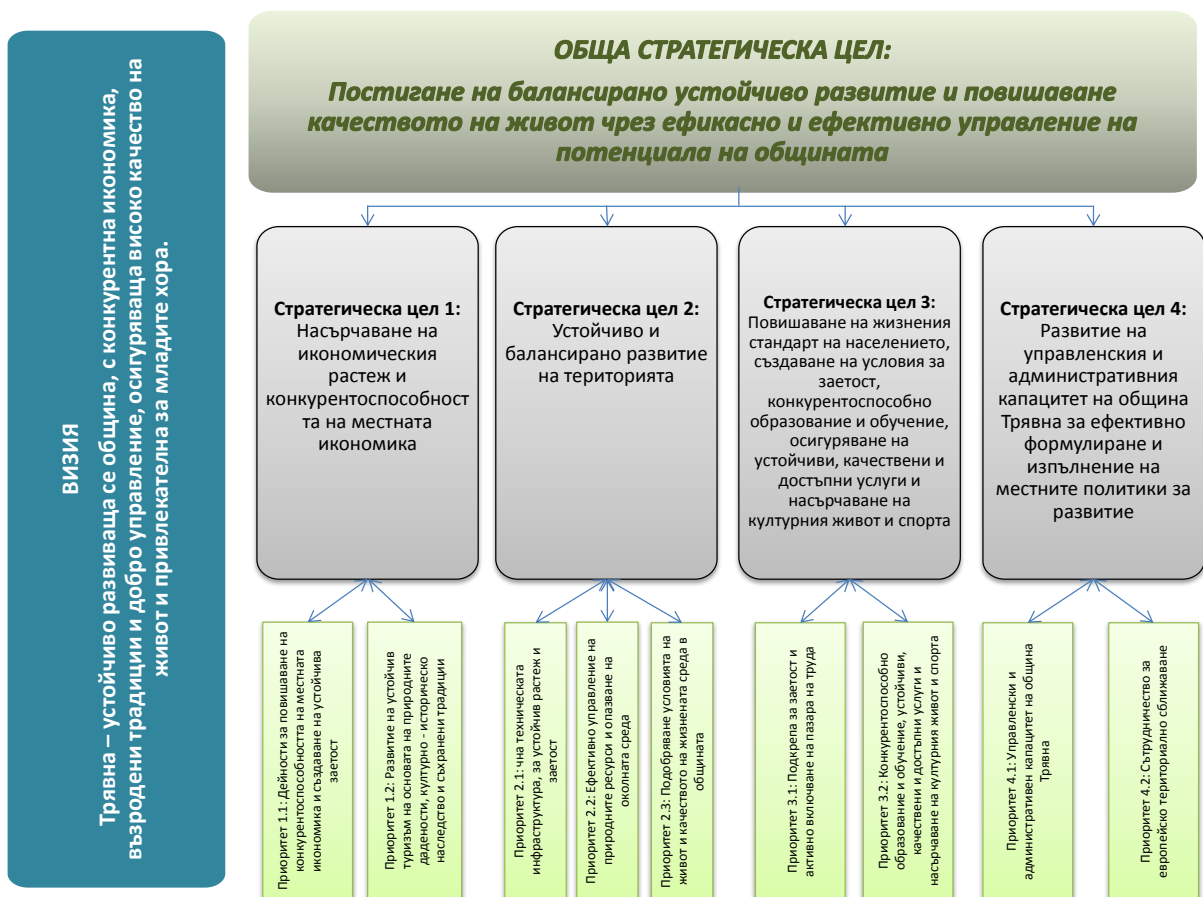
Общата цел на Плана за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. е постигане на балансирано устойчиво развитие и повишаване качеството на живот чрез ефикасно и ефективно управление на потенциала на общината. За постигане на общата цел са разработени четири специфични цели, а всяка от стратегическите цели определя приоритети, чиято реализация чрез проектите в Плана ще допринесе до постигане на стратегическата цел:

- **Стратегическа цел 1:** Насърчаване на икономическия растеж и конкурентоспособността на местната икономика
 - Приоритет 1.1: Дейности за повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и създаване на устойчива заетост
 - Приоритет 1.2: Развитие на устойчив туризъм на основата на природните дадености, културно - историческо наследство и съхранени традиции
- **Стратегическа цел 2:** Устойчиво и балансирано развитие на територията
 - Приоритет 2.1: Изграждане и подобряване на техническата инфраструктура, осигуряваща условия за устойчив растеж и заетост
 - Приоритет 2.2: Ефективно управление на природните ресурси и опазване на околната среда
 - Приоритет 2.3: Подобряване условията на живот и качеството на жизнената среда в общината

- **Стратегическа цел 3:** Висок жизнен стандарт, заетост, устойчиви, качествени и достъпни публични услуги
 - o Приоритет 3.1: Подкрепа за заетост и активно включване на пазара на труда
 - o Приоритет 3.2: Конкурентоспособно образование и обучение, устойчиви, качествени и достъпни услуги и насърчаване на културния живот и спорта
- **Стратегическа цел 4:** Развитие на управленския и административния капацитет на община Трявна за ефективно формулиране и изпълнение на местните политики за развитие
 - o Приоритет 4.1: Управленски и административен капацитет на община Трявна
 - o Приоритет 4.2: Сътрудничество за европейско териториално сближаване.

Организацията на плана може да се илюстрира със схемата, показана по-долу.

Схема 3: Организация на стратегическа част на Плана за развитие на Община Трявна

Стратегическата рамка на ПРОТ е придружена с Програма за реализация на плана, която обхваща идентифицираните проекти за постигане на определените приоритети и цели на Плана. Планът и програмата се прилагат по категоричен начин принципът на приемственост и продължаване на инициативите и стратегическите цели, заложи в ОПР 2007-2013.

Ако ПРОТ и Програмата за неговата реализация, бъдат осигурени с адекватни ресурси, както е предвидени в тях, то е реалистично да се очаква, че интервенциите ще доведат до:

- **увеличение на наетите лица с около 8% при продължаваща негативна демографска тенденция;**
- **спад на коефициента на безработица от 9% на 6,1 %;**
- **почти двойно ниво на годишната работна заплата (95% увеличение);**
- **увеличаване разходите за придобиване на ДМА с 20,63%;**
- **увеличение на нетните приходи от печалба с 16,51%;**
- **увеличаване на произведената продукция с 25,12%;**
- **интервенциите за насърчаване на туризма се очаква да доведат до ръст на реализираните нощувки с 44,52%, а на приходите от тях с 43,28%.**

В Програмата за реализация на ПРОТ за периода 2014-2020 г. са заложили 103 проекта на обща стойност 162 375 000 лева.

От Индикативната финансова таблица към Плана се вижда, че 58,89% от предвидените средства са с източник – Фондове на ЕС, 15,40% са предвидени да са приноса на държавния бюджет, 12,40% са от други публични фондове и само около 4% са частни инвестиции. Собственото финансово участие на община Трявна е по 0,5 %.

Планът предвижда най-големи инвестиции за реализиране на Стратегическа цел 2 „Устойчиво и балансирано развитие на територията“. За осъществяване на дейностите в него са заложили 118 120 000 лева, като основната част от тях ще бъдат с източник фондове на ЕС и частни инвестиции.

На следващо място по обем на предвидените средства и инвестиции е Стратегическа цел 2 „Насърчаване на икономическия растеж и конкурентоспособността на местната икономика“, за който са планирани 30 270 000 лева, като около 87% от този ресурс е за изпълнение на Приоритет 2.2. „Развитие на устойчив туризъм на основата на природните дадености, културно - историческо наследство и съхранени традиции“.

От представената индикативна финансова таблица е видно, че за реализацията на проектите свързани с изпълнението на Стратегическа цел 3: „Висок жизнен стандарт, заетост, устойчиви, качествени и достъпни публични услуги“ са заложили 12 160 000 лева. От тези разходи около 90 % са за изпълнение на приоритет 3.2 „Конкурентоспособно образование и обучение, устойчиви, качествени и достъпни услуги и насърчаване на културния живот и спорта“.

В плана е предвидено, че за реализацията на Стратегическа цел 4 „Развитие на управленския и административния капацитет на община Трявна за ефективно формулиране и изпълнение на местните политики за развитие“ са необходими 1 825 000 лева., като по-голямата част са предназначени приоритет 4.1 „Развитие на управленския и административния капацитет на община Трявна“, а останалите са за европейско териториално сътрудничество. Това е приоритетът с най-малък обем

финансови средства. От тези разходи част трябва да бъдат насочени за разработване, управление, изпълнение и съ-финансиране на проекти и дейности от ОПР. Трудностите пред общината в голяма степен са при осигуряването на собственото финансиране. Един европейски проект изисква доста голям собствен ресурс да бъде реализиран преди средствата по него да бъдат възстановени.

Очакванията за новия програмен период са, че Европейския съюз през следващите седем години няма да отпуска 100% финансиране на схеми за безвъзмездна финансова помощ или ако отпуска, то това ще бъде в изключителни случаи. До приемането на Решенията на ЕК за одобряване на Споразумението за партньорство, Оперативните програми и Програмата за развитие на селските райони няма да има пълна яснота размера на предоставена безвъзмездна финансова помощ в общата стойност на проектите. Това налага общините да изградят финансов и управленски капацитет за осигуряване на до-финансиране на проектите и схемите за подпомагане. В тази връзка община Трявна трябва да има готовност за структуриране на едно сложно финансиране, което да обезпечи реализирането на икономически рентабилни проекти.

От гледна точка на ресурсите ПРОТ е много голяма финансова програма, годишните разходи по която в отношение към БВП са доста високи. Планът предвижда големи инвестиции в инфраструктурата и по-малки по размер разходи за развитие на човешките ресурси, увеличаване на заетостта и инвестиции в производствения сектор.

За изпълнението на Общинския план за развитие за 2014-2020 г. следва да се търсят източници на средства извън общинския бюджет – Оперативни програми, Програма за развитие на селските райони, финансирани от ЕСИФ, Програми за транснационално сътрудничество, програми, финансирани от държавния бюджет и други. Като алтернативи за съ-финансиране на проекти могат да се ползват кредити от фонд „ФЛАГ”, краткосрочни банкови заеми, целеви субсидии и помощи от държавния бюджет.

Таблицата по-долу е резюме на финансовата таблица, илюстрираща финансирането по стратегически цели и източници на финансиране.

Таблица 2: Финансиране по стратегически цели

Период 2014 - 2020	Местно публично финансиране		Външно публично финансиране						Частно финансиране		ОБЩО, хил. лв.	ОБЩО (%)
	Общински бюджет + местни публични фондове, хил. лв.	Общ дял (%)	Централен бюджет, хил. лв.	Общ дял (%)	Фондове на ЕС, хил. лв.	Общ дял (%)	Други източници, хил. лв.	Общ дял (%)	Фондове, фирми, хил. лв.	Общ дял (%)		
СЦ1: Насърчаване на икономическия растеж и конкурентоспособността на местната икономика	20	0,07%	5 920	19,56%	23 700	78,30%			630	2,08%	30 270	18,64%
СЦ2: Устойчиво и балансирано развитие на територията	330	0,28%	19 558	16,56%	73 232	62,00%	20 000		5 000	4,23%	118 120	72,75%
СЦ3: Висок жизнен стандарт, заетост, устойчиви, качествени и достъпни публични услуги	30	0,25%	2 306	18,96%	9 224	75,86%			600	4,93%	12 160	7,49%
СЦ4: Развитие на управленския и административния капацитет на община Трявна за ефективно формулиране и изпълнение на местните политики за развитие	5	0,27%	226	12,38%	1 464	80,22%			0	0,00%	1 825	1,12%
ОБЩО по източници	385	0,24%	25 010	15,40%	95 620	58,89%	20 130	12,40%	6 230	3,84%	162 375	100,00%

Заклучение

Като цяло формулираните стратегически цели, приоритети и предвидените мерки за тяхното реализиране, както и финансовата им обвързаност, показана в индикативните финансови таблици, дават достатъчно основание да се заключи, че успешното изпълнение на плана ще доведе до значителен икономически ръст и съществено подобрене на качеството на живот в община Трявна в края на плановия период. Анализът показва, че ПРОТ може да даде значителен тласък на икономиката на община Трявна през 2014-2020 г. и да доведе до намаляване на безработицата. Набелязаните приоритети и мерки, с които трябва да се постигне визията и общата стратегическа цел са уместни от гледна точка на стимулирането на икономическия и социален живот в общината.

Очакванията са, чрез реализацията на заложените мерки и интервенции да се постигнат и по-дългосрочни цели като решаване или поне създаване на възможност за обръщане на тенденциите по отношение на установените демографски и социални проблеми в общината.

НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана за развитие на Община Трявна има за цел да осигури ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти. Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща всичките му съставните елементи.

Специфичните цели на наблюдението са:

- проверка на финансовото изпълнение на плана;
- проверка на изпълнение на плана в рамките на определен времеви период;
- проверка на изпълнение на изискванията за прилагане на плана;
- проверка за изпълнение на изискванията за информация и публичност;
- постигане на целевите стойности на индикаторите за наблюдение.

Системата за наблюдение и оценка на ОПР на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. включва следните основни елементи:

- система от индикатори за наблюдение и оценка;
- документи, представящи проследяването на изпълнението и изводите и препоръките от наблюдението и оценката;
- органи, отговорни за прилагането на системата за наблюдение и оценка

Системата за наблюдение и оценка на ОПР на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. включва следните основни елементи:

- система от индикатори за наблюдение и оценка:
 - o Индикатори за резултат и ресурси;
 - o Индикатори за въздействие;
 - o Стратегически индикатори за степента на интегриране и изпълнение на глобалните цели, свързани с опазване на околната среда, в регионалната политика и планиране
- документи, представящи проследяването на изпълнението и изводите и препоръките от наблюдението и оценката;
- органи, отговорни за прилагането на системата за наблюдение и оценка.

Определените източници на информация за верификация на наблюдаваните индикатори са официални и надеждни като ИСУН, ИСАК, АПИ и др.

Определени са и инструментите за наблюдение и оценка, както обхвата и съдържанието на Годишния доклад за наблюдение.

Заклучение:

Системата за наблюдение и оценка в максимална степен осигурява процесът на изпълнение на ПРОТ и Програмата за неговата реализация.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА ПО РЕДА НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Екологична оценка (ЕО) се извършва задължително на плановете и програмите, които се изготвят за селското и горското стопанство, риболова, енергетиката, промишлеността, транспорта, управлението на отпадъците, далекосъобщенията, туризма, градско и териториално планиране или земеползване, или определят съгласие за разработване на проекти в тези сектори. ПРОТ не попада в секторите или проектите, за които е задължително извършването на ЕО, но българското законодателство в съответствие с Директива 2001/42/ЕО, е предвидило процедура, съгласно която компетентният орган по околна среда трябва да даде становище за необходимостта от извършаване на екологична оценка и да прецени дали интервенциите, предвидени в плана има вероятност да окажат съществени последици върху околната среда. В отговор на искане на органа, разработващ програмата, компетентният орган, преди одобряването на програмата, издава решение, в което изразява мотивирано своята преценка за необходимостта от ЕО.

Предварителната оценка на плановете и програми включва и екологична оценка (ЕО), която се осъществява по ред, определен в националното законодателство и след преценка на компетентния орган – в зависимост от географския обхват съответния план или програма- министъра на околната среда и водите или директорът на съответната РИОСВ е компетентният орган за издаване на становище или решение по екологична оценка на плановете и програми. Основната цел ЕО е да допринесе за интегрирането на въпросите на околната среда на възможно най-ранен етап – при подготовката на оперативните програми.

ЕО обхваща оценка на очакваните въздействия на програмата, планът или проектът върху околната среда, в съответствие с нейните цели, приоритети и дейности. Като първи етап следва да се проведе процедура по преценяване на необходимостта от извършването на ЕО и преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие на програмата върху защитените зони, за което се подготвя и представя изискващата се по националното законодателство документация. Чрез процедурата по ЕО се провежда и процедурата по оценка на съвместимостта съгласно в чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие. При постъпило искане от страна на компетентния орган по околна среда, като приложение към доклада за ЕО се изготвя и доклад за оценка на съвместимостта, съдържащ анализ на евентуалното въздействие на програмата върху предмета и целите на опазване на защитените зони от мрежата Натура 2000.

След издаване на решение на компетентния орган по околна среда за извършване на ЕО, в доклада за ЕО следва да се анализира евентуалното въздействие върху околната среда при прилагането на предложените алтернативи за осъществяване на оперативната програма, да се предложат мотивирано мерки за смекчаване на отрицателните въздействия върху околната среда и препоръки за подобряване на

качеството на оперативната програма като по този начин се осигурява високо ниво на опазване на околната среда и постигане на устойчиво развитие. Чрез ЕО се предлагат при необходимост и мерки за наблюдение и контрол по отношение на въздействието върху околната среда при изпълнението на оперативната програма, които трябва да съобразяват и допълват общите мерки за наблюдение и контрол по програмата.

Основната цел на дейността е подкрепа и подобряване на качеството на процеса на програмиране на **План за развитие на община Трявна за периода 2014-2020 г.** (ПРОТ) и интегрирането на въпросите на околната среда в процеса на нейната подготовка, при спазване на националните и международни норми за:

- съхраняването, защитата и подобряването на качеството на околната среда, защитата на човешкото здраве и благоразумното и рационално използване на природните ресурси;
- интегриране, съхраняването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в съответните секторни или междусекторни планове и програми;
- информиране и консултиране със заинтересованите страни и широката общественост за вероятните последици върху околната среда от реализацията на програмата.

Съгласно приложимата нормативна уредба Закона за опазване на околната среда (ЗООС)⁵, Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми⁶(Наредба за ЕО), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)⁷ и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони⁸ (Наредба за ОС), за плановете, програмите и инвестиционните предложения, попадащи в обхвата на ЗООС, оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на съответната защитена зона се извършва чрез процедурата по ЕО, по реда на ЗООС и при спазване на специалните разпоредби на ЗБР и на Наредбата за ОС. В тази трябва да се подготви необходимата документация за преценка на необходимостта и обхвата на ЕО на ПРОТ и за преценка на необходимостта от оценка за съвместимостта на ПРОТ с предмета и целите на опазване на защитените зони, която следва да бъде представена на съответния компетентен орган. Съгласно чл.4 на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО) определя за плановете и програмите, одобрявани от териториалните органи на изпълнителната власт или от общинския съвет - директорът на съответната регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ).

⁵ Обн., ДВ, бр. 91 от 2002 г., последни изменения и допълнения ДВ бр. 27 от 2013 г.

⁶ Приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., обн., ДВ, бр. 57 от 2004 г., в сила от 1.07.2004 г., изм. и доп., бр. 3 от 2006 г., бр. 29 от 2010 г., бр. 3 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 30.11.2012 г.

⁷ Обн., ДВ, бр. 77 от 2002 г., последни изменения и допълнения ДВ бр. 27 от 2013 г.

⁸ Приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., обн., ДВ, бр. 73 от 2007 г., в сила от 11.09.2007 г., изм. и доп., бр. 81 от 2010 г., в сила от 15.10.2010 г., бр. 3 от 2011 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 30.11.2012 г.

Искането за преценяване на необходимостта и обхвата за ЕО и оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони от съответните компетентни органи трябва да съдържа:

- информация за възложителя (орган или оправомощено по закон трето лице): име, пълен пощенски адрес, лице за връзка - телефон, факс и адрес за електронна поща;
- обща информация за предложената програма:
 - основание за изготвяне на програмата – нормативен или административен акт;
 - период на действие и етапи на изпълнение на програмата;
 - териториален обхват (национален, регионален, областен, общински, за по-малки територии) с посочване на съответните области и общини;
 - засегнати елементи на Националната екологична мрежа (НЕМ);
 - основни цели на програмата;
 - финансиране на програмата (например държавния и общинския бюджет, международни програми, финансови институции);
 - срокове и етапи на изготвянето на програмата и наличие, нормативно регламентирано на изискване за обществено обсъждане или друга процедурна форма за участие на обществеността;
 - орган, отговорен за прилагането на програмата;
 - орган за приемане/одобряване/утвърждаване на програмата.

Към искането се прилагат:

- характеристика на програмата относно:
 - инвестиционните предложения по приложение № 1 към чл. 92, т. 1 и приложение № 2 към чл. 93, ал. 1, т. 1 и 2 ЗООС и/или други инвестиционни предложения с предполагаемо значително въздействие върху околната среда, спрямо които предлаганата програма определя критерии, нормативи и други ръководни условия от значение за бъдещото им разрешаване или одобряване по отношение на местоположение, характер, мащабност и експлоатационни условия;
 - мястото на предлаганата програма в цялостния процес или йерархия на планиране, степен на подробност на предвижданията;
 - обосновка на конкретната необходимост от изготвянето на програмата;
 - информация за планове, програми и инвестиционни предложения, свързани с предложението програма, включително и за извършена екологична оценка или оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС);
 - характеристики на засегнатата територия и на очакваните въздействия върху околната среда и човешкото здраве;

- карта или друг актуален графичен материал на засегнатата територия и съседните ѝ територии, таблици, схеми, снимки и други - по преценка на възложителя, приложения;
- нормативни изисквания за провеждане на наблюдение и контрол по време на прилагане на плана или програмата, в т. ч. предложение за мерки за наблюдение и контрол по отношение на околна среда и човешко здраве.

Искането за преценяване на необходимостта и обхвата за ЕО следва да бъде представено за съгласуване на Директора на РИОС Велико Търново за преценка на необходимостта от извършване на екологическа оценка на Плана за развитие на община Трявна.

Доколкото стратегическият документ е рамков и не съдържа инвестиционни предложения, попадащи в обхвата по приложение № 1 към чл.92, т.1 и приложение № 2 към чл.93, ал.1 т.т. 1 и 2 от ЗООС и/или други инвестиционни предложения с предполагаемо значително въздействие върху околната среда с голяма вероятност може да се очаква, че преценката на Директора ще бъде, че не е необходимо да се извършва стратегическа екологична оценка.

Заклучения и препоръки

ПРОТ е рамков документ и не съдържа инвестиционни предложения, попадащи в обхвата по приложение № 1 към чл.92, т.1 и приложение № 2 към чл.93, ал.1 т.т. 1 и 2 от ЗООС и/или други инвестиционни предложения с предполагаемо значително въздействие върху околната среда.

На Директора на РИОС Велико Търново да се представи искане за преценяване на необходимостта и обхвата за ЕО.

С голяма вероятност може да се очаква, че преценката на Директора ще бъде, че не е необходимо да се извършва стратегическа екологична оценка.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

1. Планът за развитие на Община Трявна 2014-2020 г. съдържа всички компоненти за постигане на съответствие с чл. 13 ал.2 на ЗРР, включително предвидени са и мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени, съгласно промените в ЗРР от 14 март 2014 г.
2. Допълнителна стойност на ПРОТ придава извеждането в отделна глава посветена на съответствието на целите и приоритетите с Областната стратегия за развитие на област Габрово за периода 2014 – 2020 г.
3. Прегледът на Анализа на социално-икономическото състояние на община Трявна показва, че частта е разработена подробно и изчерпателно с прилагането на високи професионални стандарти и адекватни изследователски методи и техники. Многобройни графики и карти подкрепят изложеното в аналитичната част и го правят разбираемо за по-широк кръг заинтересовани страни;
4. Планът за развитие на Община Трявна 2014-2020 г. е съгласуван по цели и приоритети с всички стратегически документи от по-висок порядък, определящи системата документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие съгласно чл. 9 на ЗРР. Документът осигурява и постигането на целите на ЗРР, както е определена в чл.3 и по-специално в т.5.
5. Постигнато е пълно съответствие между анализа на социално-икономическото развитие и SWOT анализа.
6. Препоръки към аналитичната част:
 - частта за защитените територии и биоразнообразие да се допълни картов материал и да се маркират позволените/забранените дейности на тези територии, както и да се анализира дали ограниченията представляват пречка/предимство пред реализацията на ПРОТ;
 - да се допълни анализа за демографските тенденции със заключение за влиянието на външните и вътрешните фактори върху тях;
 - да се прецизират някои отделни аспекти в SWOT анализ за позиционирането и дефинирането на силните/слабите страни/възможностите и заплахите;
7. избраният стратегически подход осигурява пълно съответствие между идентифицираните проблеми в социално-икономическия анализ и приоритетите и мерките в ПРОТ.
8. формулираните стратегически цели, приоритети и предвидените мерки за тяхното реализиране, както и финансовата им обвързаност, показана в индикативните финансови таблици, дават достатъчно основание да се заключи, че успешното изпълнение на плана ще доведе до значителен

икономически ръст и съществено подобрене на качеството на живот в община Трявна в края на плановия период.

9. анализът показва, че ПРОТ може да даде значителен тласък на икономиката на община Трявна през 2014-2020 г. и да доведе до намаляване на безработицата. Набелязаните приоритети и мерки, с които трябва да се постигне визията и общата стратегическа цел са уместни от гледна точка на стимулирането на икономическия и социален живот в общината.
10. очакванията са чрез реализацията на заложените мерки и интервенции да се постигнат и по-дългосрочни цели като решаване или поне създаване на възможност за обръщане на тенденциите по отношение на установените демографски и социални проблеми в общината.
11. системата за наблюдение и оценка в максимална степен осигурява процесът на изпълнение на ПРОТ и Програмата за неговата реализация;
12. анализът показва, че ПРОТ е рамков документ и не съдържа инвестиционни предложения, попадащи в обхвата по приложение № 1 към чл.92, т.1 и приложение № 2 към чл.93, ал.1 т.т. 1 и 2 от ЗООС и/или други инвестиционни предложения с предполагаемо значително въздействие върху околната среда.
13. препоръчва на Кмета на община Трявна да подготви и изпрати на Директора на РИОС Велико Търново искане за преценяване на необходимостта и обхвата за ЕО.
14. с голяма вероятност може да се очаква, че преценката на Директора ще бъде, че не е необходимо да се извършва стратегическа екологична оценка.